

– hij had de gehele ingewikkelde aangelegenheid graag aan van Poelje overgelaten en deze had het niet nodig gevonden, de Radioraad om advies te vragen, aangezien de raad volgens hem ‘terzake niet competent, althans weinig actief’ was.¹ De Radioraad echter, die de concept-verordening bij toeval in handen gekregen had, had zich gehaast, aan het college van secretarissen-generaal wèl advies uit te brengen, spoedshalve telegrafisch: ‘Radioraad in vergadering bijeen nam kennis van ontwerp-van Poelje inzake omroepbestel en protesteert ernstig tegen maatregelen, voorgenomen zonder advies Radioraad . . . stop acht plan-van Poelje in ’s lands belang volstrekt verwerpelijk.’² Secretaris-generaal Frederiks ontving per brief een klemmende waarschuwing:

‘De Radioraad aarzelt niet, als de eenstemmige mening zijner leden uit te spreken dat een aantasting van de grondbeginselen van het Nederlandse omroepbestel noodlottig zal zijn voor de Nederlandse omroep en aan de Nederlandse zaak onberekenbare schade zal toebrengen waar, naar zijn mening, van Nederlandse zijde op generlei wijze aan mag worden meegewerkt.’³

Om een in een vroeger hoofdstuk gemaakte onderscheiding opnieuw te gebruiken: de Radioraad wilde eendracht, niet eenheid. Doordat evenwel de omroepverenigingen het onderling niet eens werden, kon de raad niets bereiken en waarnemend voorzitter de Gaay Fortman achtte dat des te bedenkelijker omdat hij sinds begin juli wist dat Dubois ijverde voor een plan om de gehele radio-omroep in de Nozema te laten opgaan. Dubois voerde in die tijd verscheidene besprekingen in Den Haag en het is plausibel dat van Poelje de functie van directeur van het staatsbedrijf dat hij wilde oprichten, ook al aan Dubois toegedacht had. Deze zelf knoopte in augustus in zijn woonplaats Hilversum zo nauwe relaties met de *Rundfunkbetreuungsstelle* aan, dat hij in de laatste week van die maand aan de Gaay Fortman kon meedelen, ‘dat hij ieder ogenblik zijn benoeming wachtende was tot een functie waaraan de Duitsers een heel hoge titel en een in Nederland ongekend salaris wilden verbinden’; hij zou ‘directeur-generaal van de omroep’ worden.⁴

Op 10 oktober, een week of zes later dus, onthulde Dubois in de vergadering van de Radioraad dat hij van de Duitsers de geheime opdracht ontvangen had, ‘een plan voor de reorganisatie van de Nederlandse omroep

¹ Csg: Notulen, 29 juli 1940. ² Radioraad: Notulen, 2 aug. 1940. ³ Brief, 3 aug. 1940, van de Radioraad aan Frederiks (collectie-B. de Gaay Fortman). ⁴ Brief, jan.-april 1941, van B. de Gaay Fortman aan Gerbrandy, p. 20 (a.v.). Deze ‘brief’ is een rapport dat de Gaay Fortman via een van de inlichtingengroepen naar Londen wilde zenden maar dat vermoedelijk nooit verzonden is.